

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ensimmäinen vuosi ELO-strategiaa – missä mennään?

15.2.2022
ELO-foorumi

Elinikäisen ohjauksen strategian tavoitteet

Ohjausta tulee kehittää ja toteuttaa tulevina vuosina Suomessa:

Strategiasta käytäntöön

- Strategiassa on sekä pitkän tähtäimen tavoitteita että konkreettisia toimenpiteitä hallituskaudella toteutettavaksi
- Strategiaa toteutetaan myös esim.
  - Hankkeissa kuten perhevapailta töihin -hanke, uraohjausta työpaikalla –hanke, hyvän ohjauksen kriteereillä (OKM ja OPH) jne.
  - Alueilla ELO-verkostot (ELYjen koordinoimat)
  - TEM ja OKM jatkuvassa vuorovaikutuksessa alueiden kanssa (TNO-päivät, ELOLIV-tapahtumat, vapaamuotoiset keskusteluhetket Teamsissa strategian ympärillä)
- Viestintä <https://okm.fi/hanke?tunnus=OKM061:00/2021>

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

Strateginen tavoite

Jokaisella on mahdollisuudet ja taidot tehdä tietoisesti suunnitelmia sekä koulutus- ja työurapäätöksiä muuttuvassa työn maailmassa.

Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti

Toimenpidesuosituksukset hallituskaudella 2020–2023

Parannetaan kaikenikäisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyödyntää tarvitsemiaan tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluja koko elämänkaaren ajan:

- lisäämällä ohjausresursseja eri sektoreilla huomioiden asiakaslähtöinen erityisryhmien tavoittaminen
- edistämällä monikanavaista ohjausta ja
- kannustamalla ohjauksen järjestäjiä monipuolistamaan asiointikanavia ja -tapoja
- lisäämällä palvelutarpeen ja osaamisen kartoittamista ohjauksen yhteydessä ja hyödyntämällä moniammatillista ja monialaista yhteistyötä yksilöllisen ohjaus-, koulutus- ja palvelupolun rakentamiseksi jatkumona.

Vahvistetaan kaikenikäisten urasuunnittelutaitoja koulutuksessa, työelämässä ja elämän siirtymävaiheissa

- Käynnistämällä urasuunnittelutaitojen edistämishanke

- Koordinoimalla omatoimisten urasuunnitteluvälineiden kehitystä.
- Sisällyttämällä näitä koskevia tavoitteita ja sisältöjä tarkoituksenmukaisella tavalla opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteisiin.

Edistetään työelämässä tapahtuvaa osaamisen-tunnistamista, hankkimista ja urasuunnittelua

- parantamalla urasuunnittelu- ja ohjauspalvelujen saatavuutta ja hyödyntämistä työpaikoilla yhteistyössä julkisesti järjestettyjen ja työelämän palveluiden kanssa
- kehittämällä työssä olevien osaamisen kartoittamisen ja urasuunnittelun tapoja ja välineitä, ennakoititiedon hyödyntämistä sekä lisäämällä tietoisuutta osaamisen kehittämiseen ja urasuunnitteluun.

Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja verkostoja asiakaslähtöisten palvelujen luomiseksi, mm. vahvistamalla ja vakiinnuttamalla alueellisten ELO-verkostojen toimintaa.

Keskeiset toimenpiteet hallituskaudelle

Strateginen tavoite	Toimenpide	Hallitusohjelmahanke	Vastuu- tahot	Rahoitus	Aikataulu
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Uraohjauksen kehittäminen TE-hallinnossa (Pohjoismainen malli)	Työllisyystoimet	TEM	Kansallinen budjetti	2022->
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Opinto-ohjauksen kehittämisohjelma ja resurssit	Oppivelvollisuus	OKM	Kansallinen	2020->
Saavutettavasti ja asiakaslähtöisesti	Urasuunnittelutaitojen kehittäminen ja työssäolevien proaktiivinen ohjaus	Jatkuva oppiminen / TYÖ2030	OKM TEM STM	RRF	2021->
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi ja kompetenssit	Elinikäinen ohjaus	OKM TEM	RRF	2021->
Laadukkaasti ja yhdenvertaisesti	Ohjaajien täydennyskoulutukset	Jatkuva oppiminen / työllisyys	OKM TEM OPH	RRF ESR+	2022->
Digitaalisesti	Jatkuvan oppimisen digitaalinen palvelukokonaisuus	Jatkuva oppiminen / työllisyys	OKM TEM KEHA OPH	RRF	2020->
Monialaisesti ja koordinoitusti	Monialaisen ohjauksen kehittäminen (tukirakenne, lainsäädäntö, kehittämistoimet)	Nuoret / Työllisyys / Jatkuva oppiminen / Sote	TEM OKM STM KEHA OPH	Kansallinen ESR+	2021->
Monialaisesti ja koordinoitusti	Elinikäisen ohjauksen koordinaatio	Työllisyyden ja jatkuvan oppimisen palvelukeskus	OKM TEM OPH	Kansallinen + RRF	2021->
Tietoon perustuen	Ohjauksen laadun ja strategian toteutumisen seuranta	Julkisen hallinnon strategia	OKM TEM STM	RRF Osana muuta työtä	2021-> 6

Elinikäinen ohjaus ja osaamisen tunnistaminen

RRF: 7 M€ (EU:n elpymis- ja palautumistukiväline)

Ohjauksen koordinaatio ja tiedonhallinta (1,2 M€)

- koordinoidaan valtakunnallisesti eri sektoreilla tapahtuvien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluiden kehittämistä
- rakennetaan malli valtakunnalliseen elinikäisen ohjauksen laadun seurantaan kriteereineen ja mittareineen, edistetään elinikäisen ohjauksen tiedolla johtamista
- tarkastellaan tarvetta laajalle kansallisen ohjauksen tilan arvioinnille
- **Rekrytointi käynnissä: 1 henkilö (2022-2024) TEM**

Urasuunnittelutaidot (1,2 M€)

- esiselvitys Suomen tilanteesta ja kansallisista tarpeista ja kansallisen viitekehyksen pohjatyö
- urasuunnittelutaitojen kokonaismallin rakentaminen, jalkautus ja seurannan kehittäminen
- **Rekrytointi KEHA-keskukseen: 1/2 henkilö (2022-2024)**

Ohjaajien täydennyskoulutukset (1,6 M€)

- ohjaajakoulutusten kokonaisarviointi, jossa tarkastellaan ohjausalan ammattilaisten osaamisvaatimuksia eri konteksteissa, eri koulutusväyliä ja -rakenteita sekä sisältöjä
- kehitetään koulutusten sisältöjä vastaamaan monimuotoistuvia osaamistarpeita ja lisätään täydennyskoulutuksia liittyen ohjaajien digitaalisiin, kieli- ja kulttuuritietoisuuteen, vihreään siirtymään sekä sukupuolten tasa-arvon edistämiseen
- **Rekrytointi KEHA-keskukseen: 1/2 henkilö (2022-2024)**

Työkäisten osaamisen tunnistaminen (3 M€)

- Luodaan työpaikoilla ja muualla kertyneen osaamisen tunnistamiseen työvälineitä ja menettelyjä tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen laajentamisen tai osaamismerkkien ja muiden osaamiskuvausten avulla. Hyödynnetään jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta.
- TEM-OKM: Osaamisen tunnistamisen työryhmä perustettu -> sidosryhmätyöryhmä kokonaisuuden koordinointiin (osa RRF toimeenpanoa). Työryhmä on kokoontunut 5 kertaa ja järjestänyt yhden kuulemistilaisuuden.
- **Rekrytointi käynnissä: 1 henkilö (2022-2024) TEM**

Suomen kestävän kasvun ohjelma: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163176> > Sivulta 198 alkaen ”Jatkuvan oppimisen uudistus”, jossa kuvausta elinikäisen ohjauksen vahvistamisesta ja osaamisen tunnistamisesta

Urasuunnittelutaidot

ELO-strategia s. 14 ja 41: Vahvistetaan kaikenikäisten urasuunnittelutaitoja koulutuksessa, työelämässä ja elämän siirtymävaiheissa: käynnistämällä urasuunnittelutaitojen edistämishanke, koordinoimalla omatoimisten urasuunnitteluvälineiden kehitystä ja sisällyttämällä näitä koskevia tavoitteita ja sisältöjä tarkoituksenmukaisella tavalla opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteisiin.

JaO linjaukset, s. 48: Aikuisten urasuunnittelutaitoja ja edellytyksiä tehdä omaa koulutusta ja työuraa koskevia päätöksiä parannetaan kansalaisille suunnatulla urasuunnittelutaitojen edistämisen hankkeella.

Kansalaiset kohtaavat yhä enemmän koulutuksen ja uran nivel- ja siirtymävaiheita sekä päätöksentekotilanteita, eli heiltä vaaditaan läpi elämän valmiuksia suunnitella koulutus- ja työurapäätöksiä. Näitä taitoja kutsutaan urasuunnittelutaidoiksi.

- ELO-strategia: Suomessa ei ole määritelty 2020-luvun urasuunnittelutaitojen viitekehystä, joka huomioisi linkitykset hallituskauden politiikkaohjelmiin. Kaikenikäisten urasuunnittelutaitojen vahvistamiseksi olisi tarpeen käynnistää hanke, jossa sisältää seuraavat osiot (vrt. ELGPN, 2015a):
  - Kuvaus siitä, mitä urasuunnittelutaidot sisältävät, ja mitä yksilön tulisi oppia omasta itsestään, opiskelu- ja työmahdollisuuksista sekä omasta tavastaan tehdä ratkaisuja.
  - Kuvaus, miten urasuunnittelutaitoja voidaan oppia. Tämä ulottuvuus liittyy eri oppimistapoihin, oppimistuloksiin ja taitojen syvenemiseen. Tämä ulottuvuus liittyy myös kansalliseen opetussuunnitelmatraditioon ja pedagogisiin ratkaisuihin eri koulutusasteilla.
  - Kuvaus siitä, millaisissa elämänvaiheissa, konteksteissa ja palveluissa urasuunnittelutaitoja opitaan.
  - Kuvaus siitä, miten taitojen kehittymistä arvioidaan. Arvioinnin yhteydessä tulee tarkastella, missä määrin koko urasuunnittelutaitojen jäsenys on tarpeellinen, mihin teoreettiseen lähestymistapaan jäsenys perustuu, miten jäsenys viedään käytäntöön, missä määrin saavutetaan tavoiteltuja tuloksia ja miten kustannustehokkaasti tuloksia saadaan.
  - Käynnistetään urasuunnittelutaitojen edistämishanke, jossa määritellään kansalliset tarpeet, suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet kaikkien kansalaisten urasuunnittelutaitojen kehittämiseksi ja annetaan tuki niiden toteuttamiseksi sekä kehitetään järjestelmä, jonka avulla taitojen kehittymistä eri kohderyhmissä voidaan seurata.

KEHA-keskukseen sijoittuva tehtävä, johon rekrytointiprosessi on käynnissä/loppusuoralla.

Työssäolevien proaktiivinen ohjaus: osaamisen tunnistaminen ja näkyväksi tekeminen

Elinikäisen ohjauksen strategia 2020-2023, s. 14: ”Edistetään työelämässä tapahtuvaa osaamisen tunnistamista, hankkimista ja urasuunnittelua: mm. kehittämällä työssä olevien osaamisen kartoittamisen ja urasuunnittelun tapoja ja välineitä, ennakoititiedon hyödyntämistä ja lisäämällä tietoisuutta osaamisen kehittämiseen ja urasuunnitteluun.”

*JaO linjaukset s. 37, Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: ”**Tunnistetaan entistä paremmin työssä ja muutoin hankittua osaamista. Kehitetään välineitä ja toimintatapoja.** Luodaan osaamisen kartoittamisen välineitä osana jatkuvan oppimisen digitaalisia palveluita. S. 43: Kehitetään oppijan ja työnhakijan palveluprosessia **tunnistamaan paremmin henkilön olemassa oleva osaaminen** ja yksilölliset osaamistarpeet. S. 49: Markkinoidaan osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia ja hyötyjä.”*

Osaamisen tunnistamisen työryhmä

Osaamisen tunnistamisen työryhmän hankesivu: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OKM044:00/2021>

Työryhmän tehtävänä on edistää ja ohjata työpaikoilla ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisen työvälaineiden ja menettelyjen luomista:

- tukemalla työpaikoilla ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamista tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen laajentamisen tai osaamismerkkien ja muiden osaamiskuvausten kehittämisen avulla,
- tekemällä ehdotuksen valtakunnallisiksi periaatteiksi työssä ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamiseen erityisesti työelämän ja työllistymisen näkökulmasta,
- tekemällä ehdotukset käynnistettävistä piloteista,
- tukemalla valtakunnallisten periaatteiden käyttöönottoa ja levittämistä sekä
- tukemalla jatkuvan oppimisen digitaalisessa kokonaisuudessa kehitettävien työkalujen kehittämistyötä.

Työryhmä tekee 31.12.2022 mennessä ehdotuksen mahdollisesta tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksen laajentamisesta, osaamismerkkien ja muiden osaamiskuvausten kehittämisestä sekä ehdotuksen valtakunnallisista periaatteista työssä ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisesta sekä ehdotukset käynnistettävistä piloteista.

Toimikauden lopussa työryhmä jättää lopulliset ehdotuksensa valtakunnallisista periaatteista työpaikoilla ja muualla kuin viralliseen koulutusjärjestelmään kuuluvassa koulutuksessa hankitun osaamisen tunnistamisesta piloteista saatujen kokemusten ja muusta kansallisesta ja kansainvälisestä kehitystyöstä saadun tiedon pohjalta.

TEM:ön sijoittuu työryhmän sihteerin/fasilitoijan ja hankekoordinaattorin tehtävä, johon rekrytointiprosessi on loppusuoralla.

Osaamisen tunnistamisen työryhmä

Rasku Seija, Opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö, Puheenjohtaja

Virtanen Markku, neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö, Puheenjohtaja

Oja Teea, Erityisasiantuntija työ- ja elinkeinoministeriö, Sihteeri

Tervaspalo Katri, Opetusneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö, Sihteeri

Jäsenet edustavat:

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetushallitus

Suomen Yrittäjät ry

KT Kunta- ja hyvinvointialueuetyönantajat

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Akava ry

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ohjaamojen kehittäminen

- Hallitus on sitoutunut hallitusohjelmassa Ohjaamojen kehittämiseen. Ohjaamojen koordinaatiotoiminta vakiinnutetaan. Monialainen tukirakenne aloitti toimintansa syksyllä 2021 KEHA-keskuksessa.
- Kannustinmallin (RRF) kautta rahoitetut valtionavustukset Ohjaamotoiminnan kehittämiseen avattiin haettavaksi 1.9.2021. Avustukset kohdennetaan erityisesti koulutuksen ja sosiaali- ja terveystalveluiden asiantuntijoihin. Kannustinmallin rahoitus on 13 M€, jolla kokonaisuutena on mahdollista rekrytoida noin 100 htv Ohjaamoihin, huomioiden kuntien omarahoitus. Loppuvuoden 2021 aikana saapui 7 hakemusta, jotka kaikki hyväksyttiin.
- Ohjaamojen ONNI-hanke on vakiinnutettu, rahoitus 2,5 M€ / vuosi.
- Hallituksen päätös vakiinnuttaa Ohjaamot

Kiitos!

Lisätietoja:

Teija Felt
työmarkkinaneuvos

Teea Oja
erityisasiantuntija

työ- ja elinkeinoministeriö
etunimi.sukunimi (at) gov.fi

